

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ PATEIKIMO

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija (toliau – VRM) teikia Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 10, 13, 19 ir 27¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – SEAKĮ projektas) ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 12, 33, 416, 417, 610 ir 616 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – ANK projektas) (toliau kartu – Įstatymų projektai), kurie parengti siekiant įgyvendinti Valstybinę eismo saugumo programą „Vizija – nulis“, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. kovo 18 d. nutarimu Nr. 256 „Dėl Valstybinės eismo saugumo programos „Vizija – nulis“ patvirtinimo“ (toliau – Programa).

Programa skirta žūčių ir sunkių sužeidimų Lietuvos keliuose skaičiui sumažinti. Siekiant sumažinti leistino greičio viršijimo atvejų skaičių ANK projektu siūloma nustatyti mažesnę leistino greičio viršijimo ribą ir numatyti finansines sankcijas už leistino greičio viršijimą iki 10 km/h (Programos 1 priedo 1.1 uždavinys, priemonės kodas 1.1.0). Siekiant sumažinti atvejų, kai vairuotojai vairuodami naudojami mobiliojo ryšio priemonėmis neleistinu būdu, skaičių, SEAKĮ projektu siūloma numatyti, kad vairavimo metu vairuotojas turi vengti bet kokių su transporto priemonės vairavimu ir jos įrangos valdymu nesusijusių, saugiai vairuoti trukdančių veiksmų (Programos 1 priedo 1.3 uždavinys, priemonės kodas 1.3.0).

Taip pat SEAKĮ projekte siūloma pakeisti Eismo įvykių informacinės sistemos valdytoją siekiant efektyviau valdyti eismo įvykių rizikas ir sukurti naują, šiuolaikišką eismo įvykių informacinę sistemą, kurioje būtų tvarkomi visi duomenys, reikalingi eismo įvykiams analizuoti ir eismo saugumo veiklai planuoti (Programos 1 priedo 5.1 uždavinys, priemonės kodas 5.1.0).

Atsižvelgus į tai, kad, įsigaliojus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. liepos 16 d. nutarimui Nr. 819 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 27 d. nutarimo Nr. 1485 „Dėl Oficialių svečių priėmimo Lietuvos Respublikoje tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo“, kuriuo patvirtinta Oficialių svečių vizitų Lietuvos Respublikoje rengimo tvarkos aprašo nauja redakcija, neliko tokių sąvokų kaip „eskortavimas“ ir „lydėjimas“ apibrėžčių, šios sąvokos ištrauktos į SEAKĮ projektą kartu patikslinant Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo nuostatas, susijusias su specialiosiomis transporto priemonėmis vykdomo lydėjimo institutu.

Įstatymų projektų numatomo teisinio reguliavimo tikslai, priemonės ir pasekmės nurodytos aiškinamajame rašte.

Įstatymų projektai pagal kompetenciją derinti su Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija ir Lietuvos Respublikos užsienio reikalų

ministerija. Patikslinti įstatymų projektai su suinteresuotomis institucijomis taip pat derinti darbo tvarka elektroninių ryšių priemonėmis.

Dėl Teisingumo ministerijos 2020 m. rugpjūčio 27 d. išvadoje Nr. (1.6E)2T-1255 pateiktų 2 ir 3 pastabų pažymėtina, kad nėra galimybės pateikti Teisingumo ministerijos prašomos statistinės informacijos, atskleidžiančios Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 416 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytų nusižengimų padarymo dinamiką per paskutinius kelerius metus, bei jų pakartotinumą rodiklį. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad informacija apie minėtų pažeidimų padarymo dinamiką gali būti netiksli dėl to, kad per atitinkamą laikotarpį kito greičio matavimo prietaisų skaičius, greičio matavimo prietaisuose tam tikru laikotarpiu buvo nustatoma skirtinga fiksuojamo greičio riba (greičio viršijimas iki 10 km/h fiksuojamas itin retai). Pavyzdžiui, 2017 m. pradėtos 8 102 administracinio nusižengimo teisenos dėl greičio viršijimo iki 10 km/h, 2018 m. – 1 625, 2019 m. – 1 924. Palyginimui – dėl greičio viršijimo daugiau kaip 20 km/h, bet ne daugiau kaip 30 km/h, 2017 m. nustatyti 128 599, 2018 m. – 143 105 atvejai, 2019 m. – 87 201 atvejis. Taigi iš šių skaičių negalima daryti objektyvios išvados dėl greičio viršijimo dinamikos. Nurodyti, kokią įtaką eismo įvykių skaičiui ir pasekmėms per paskutinius kelerius metus darė greičio viršijimas iki 10 km/h, taip pat nėra galimybės, nes tokia statistinė analizė neatliekama.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad nagrinėjant eismo įvykių skaičiuojama techninė galimybė jo išvengti. Net ir 1 km/h greičio viršijimas gali turėti tiesioginę įtaką eismo įvykių kilimui ir jo pasekmėms. Neretai teismo ekspertų vertinimu prieinama prie išvados, kad jei vairuotojas, partrenkęs pėsčiąjį, būtų važiuojęs 50 km/h greičiu, jis būtų spėjęs sustabdyti automobilį ir išvengti eismo įvykio, tačiau važiuodamas, pvz., 54 km/h greičiu, tokios galimybės jau netenka, todėl jo veiksmai vertintini kaip tiesioginė įvykio priežastis.

Apie leistino greičio viršijimo įtaką eismo saugumui taip pat galima pasiskaityti čia: https://ec.europa.eu/transport/road_safety/specialist/knowledge/speed/speed_is_a_central_issue_in_road_safety/speed_and_accident_risk_en; <https://etsc.eu/reducing-speeding-in-europe-pin-flash-36/>.

Pažymėtina, kad dauguma tokių valstybių, kaip Ispanija, Norvegija, Švedija, Airija, Vokietija, padariusių nemažą pažangą eismo saugos srityje, taip pat taiko baudas už greičio viršijimą iki 10 km/h (<http://speeding.enge.no/sweden/>).

Įstatymų projektų nuostatos neprieštarauja Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016–2020 m. programai, kuriai pritarta Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82.

Įstatymų projektuose siūlomos sąvokos „eskortavimas“ ir „lydėjimas specialiosiomis transporto priemonėmis“ įvertintos Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymų projektų rengimą koordinavo Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Viešojo saugumo politikos grupės (vyresnysis patarėjas, atliekantis grupės vadovo funkcijas, – Tomas Antulis, tel. (8 5) 271 8667, el. p. tomas.antulis@vrm.lt) patarėja Jurgita Laskevičiūtė (tel. (8 5) 271 8432, el. p. jurgita.laskeviciute@vrm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo dėl įstatymų projektų pateikimo Seimui projektas, 1 lapas.
2. Aiškinamasis raštas, 5 lapai.
3. SEAKĮ projektas ir jo lyginamasis variantas, 4 lapai.
4. ANK projektas ir jo lyginamasis variantas, 6 lapai.
5. Suinteresuotų institucijų pastabos ir pasiūlymai, 3 lapai.

Jurgita Laskevičiūtė, tel. (8 5) 271 8432, el. p. jurgita.laskeviciute@vrm.lt